

## **Perhelisäperheille annettu kotitalousneuvonta**

Sodan aikana huomattiin, että monilapsiset perheet tarvitsevat enemmän tukea. Vuonna 1946 valtio myönsi monilapsisille perheille ylimääräistä tukea 300 miljoonaa markkaa (22.200.806 € vuoden 2011 rahassa). Raha jaettiin kunnan sijainnin ja lasten määrän mukaan. Esimerkiksi nelilapsinen perhe sai vuodessa 2.000-2.800 mk (148-207 €) ja kymmenlapsinen 14.000-19.600 mk (1.036-1.450 €). Avustukset käytettiin lähinnä talouden perusparannuksiin: kotitalouskoneisiin, vuoteisiin ja niissä tarvittaviin tekstiileihin sekä lastenvaatteisiin.

Lähinnä Väestöliiton ansiosta astui voimaan 1948 perhelisälaki. Sen tarkoituksena oli tukea lapsiperheitä heidän maksukykynsä ylläpitämiseksi.

Pian huomattiin, että avustus tulee tehokkaammin käytetyksi, jos siihen liitetään opastusta ja ohjausta niin hankintojen tekemiseen kuin niiden huoltamiseenkin. Tämä tehtävä annettiin kotitalousneuvontaa antaville järjestöille.

Martoissa neuvonta aloitettiin 1949 seitsemässä maakunnassa. Mukana olivat Etelä-Saimaan (nykyisin Etelä-Karjala), Hämeen-Satakunnan (nykyisin Pirkanmaan), Itä-Hämeen, Kymenlaakson, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Uudenmaan piiriliitot. Työtä tehtiin yhdessä kuntien sosiaalilautakuntien kanssa. Tähän neuvontatyöhön saatiin avustusta sosiaaliministeriöltä.

Suunnitelmaan kuului kolme kotikäyntiä perheissä. Lisäksi perhelisäperheiden emännät ja muut perheenjäsenet osallistuivat järjestelyille kursseille ja muihin tapahtumiin. Osa emännistä sai marttakipinän kurssien aikana ja liittyi järjestön jäseneksi.

Neuvonnan laajuutta kuvaavat tilastot. Vuonna 1949 kotikäyntejä tehtiin 3818 perheeseen. Itä-Häme, Uusimaa ja Hämeen-Satakunta päättivät perhelisäperheneuvonnan muutaman vuoden jälkeen. Loput neljä piiriliittoa jatkoivat vuoteen 1964 saakka, jolloin valtion tuki päättyi. Tuolloin perhelisäperheneuvonnan piirissä oli vuosittain 1381 kotia.

**Teksti** on hieman tiivistetty Manja Haltijan kirjasta *Marttatoiminta 1949-1974* s. 83-84.

Otaksuttavaa on, että marttojen hoitaessa Etelä- ja Itä-Suomen välimaastossa olevan alueen, ottivat Maa- ja kotitalousnaiset hoitaakseen neuvontatyön Länsi- ja Pohjois-Suomen välimaastossa, missä heillä oli tihein neuvontaverkosto.